

Camí vell de Lluç a Pollença

Paratge natural de la Serra de Tramuntana

Govern de les Illes Balears

Conselleria de Medi Ambient
i Mobilitat

Obra Social "la Caixa"

CATALÀ

Camí vell de Lluc a Pollença

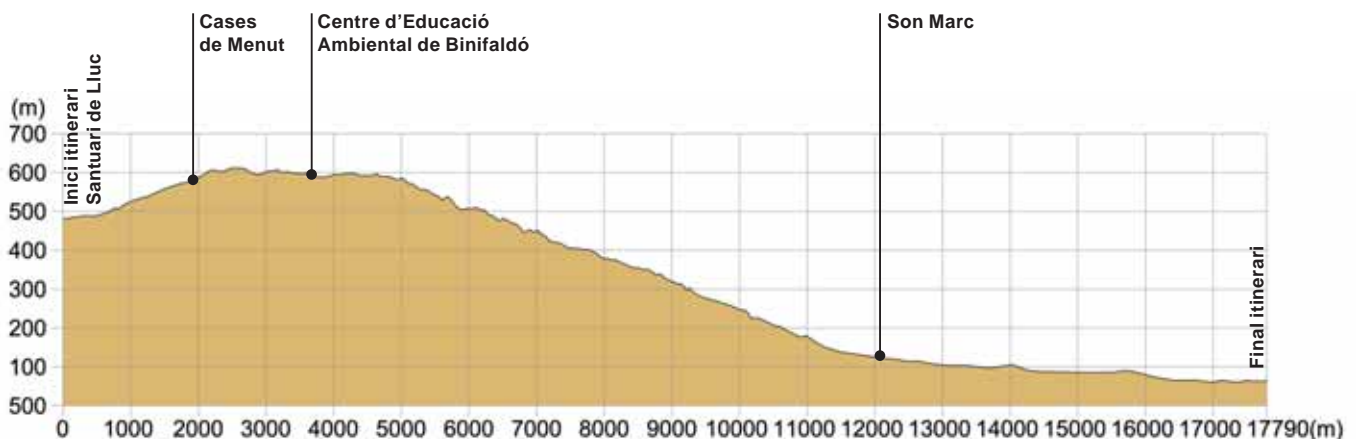
La nostra ruta comença a Lluc i ens durà, travessant les possessions de Menut, Binifaldó, Muntanya, Son Marc, Son Grua i Can Serra, fins a la vall d'en Marc, ja al terme municipal de Pollença, un dels municipis amb més riquesa natural, cultural i paisatgística del Paratge natural de la Serra de Tramuntana.

Iniciarem l'itinerari al Santuari de Lluc. A partir del centre d'educació ambiental de Binifaldó, només cal seguir els indicadors de la GR-221 i no tindrem cap dificultat per trobar el camí fins a Pollença.

Dificultat: Baixa.

Distància per recórrer: 17,80 quilòmetres (només anada)

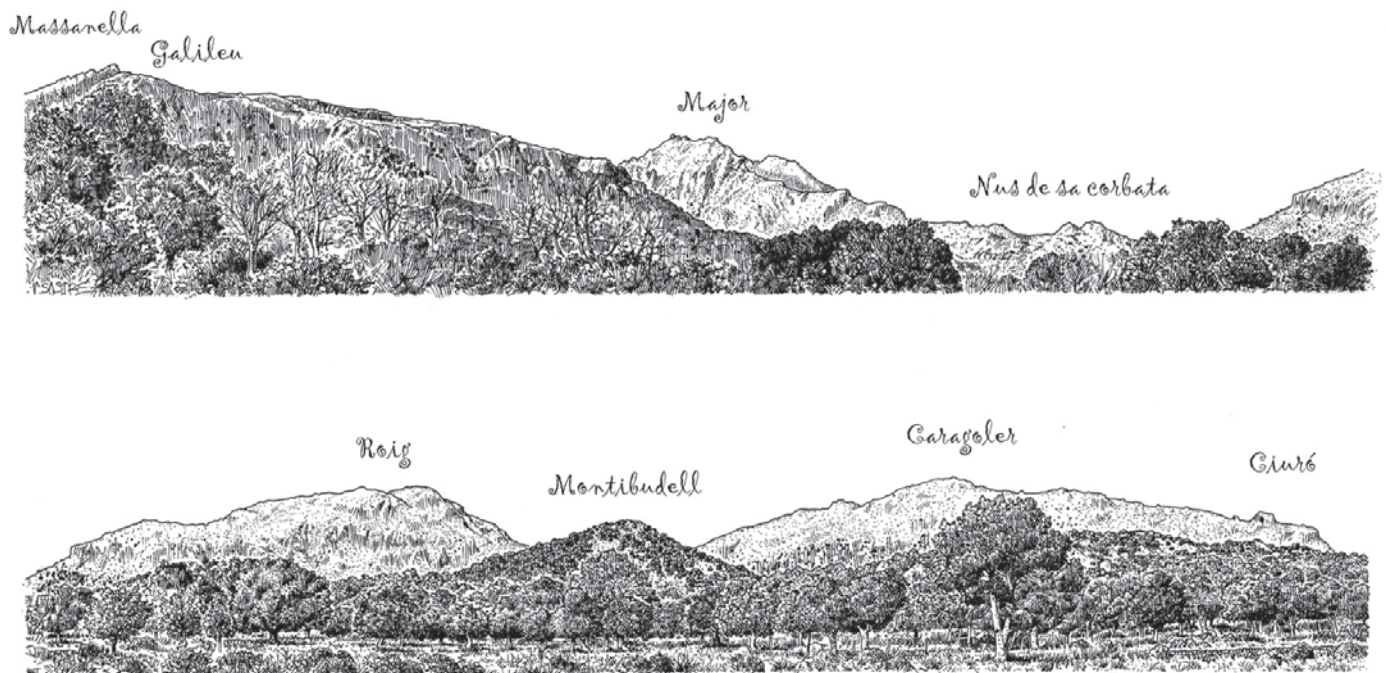
Durada: 4,5 h.

Vista de la badia de Pollença des del collet de Binifaldó (Foto: Gràcia Salas)

1. Un itinerari que s'ha d'olorar, tocar, escoltar... percebre

Després de passar per davall els porxets del Santuari de Lluc, prenem un camí asfaltat amb el torrent a la banda esquerra. Pocs metres més endavant ens desviam cap a l'esquerra fins a arribar al camp de futbol. Deixam a l'esquerra un pontet de fusta i agafam l'antic camí Reial, que unia Lluc amb Pollença. Sortim a la carretera Ma-10 (Andratx-Pollença) i anam cap a l'esquerra fins a trobar un camí asfaltat amb els cartells de benvinguda a les finques públiques de Menut i Binifaldó. Seguint el camí asfaltat entre alzines i rocams, arribam a les cases de Menut, les deixam a la dreta i continuam el camí fins a arribar al centre d'educació ambiental de Binifaldó. El deixarem a la nostra dreta per seguir el camí ample, ara ja sense asfaltar, que transcorre paral·lel a la paret de pedra en sec que delimita les tanques de conreus de devora les cases.

Dibuix: Vicenç Sastre

Però abans podem retornar-nos i recórrer l'itinerari adaptat a persones amb discapacitat visual que durant més o menys un quilòmetre va en la nostra mateixa direcció. Us convidam a fer-lo, amb els ulls oberts o tancats, però, això sí, amb tots els sentits ben desperts.

Aquí podem comprovar quins altres sentits intervenen en la contemplació de la natura. A la tardor escoltarem un crec-crec en trepitjar les fulles que perden els polls blancs (*Populus alba*), i a l'estiu gaudirem de l'ombra que ens dona l'alzina d'en Pere, de més de 500 anys! Durant tot l'any, ens acompanyaran diferents ocells amb els seus cantos: el tord (*Turdus philomelos*), el ferrerico (*Parus major*) o el tudó (*Columba palumbus*). Juguem a endevinar-los! Podem descobrir el tacte dentat del marge de les fulles del llampúdol bord (*Rhamnus ludovici-salvatoris*) i com són d'aferradisses les fulles de l'estepa llimonenca (*Cistus monspeliensis*). Després de passar la mà pel romaní (*Rosmarinus officinalis*), olorau-la, té una aroma inconfusible.

Estepa llimonenca (Gràcia Salas)

2. Passejant fins a la font de Muntanya

Després d'una lleugera pujada assolim el collet de Binifaldó (598 m), des d'on podem gaudir d'una magnífica vista de la badia de Pollença. I si el dia és ben clar, fins i tot a vegades s'intueix la silueta de l'illa de Menorca.

Font de Muntanya (Foto: Gràcia Salas)

Passam per un portell que separa la finca pública de Binifaldó de la possessió de Muntanya, finca privada, i baixam per l'antic camí de ferradura fins a arribar a la font de Muntanya, on els pelegrins s'aturaven a refrescar-se quan anaven a Lluç.

Al costat de la mina d'aquesta font, una taula i un banc de pedra ens conviden a seure per descansar una estoneta.

3. La margalideta i la falguera de Lluc

Abans de tornar a emprendre camí, podem aprofitar per conèixer una planteta que cerca llocs com aquest per créixer, llocs que són un poc humits: la margalideta (*Bellium bellidioides*). És petitona, i si no és primavera, no la trobarem florida, i potser ens haurem d'acotar per veure que té les fulles un poquet arrodonides i que estan agrupades en forma de roseta a la base de la planta.

Margalideta (Foto: Gràcia Salas)

Pels voltants, la falguera de Lluc (*Pteridium aquilinum*) és bastant abundant i no ens passarà desapercebuda perquè pot arribar a fer un metre d'alçària. La fulla, que en el cas de les falgueres s'anomena fronda, està molt dividida. Hi havia la creença que aquesta falguera floria, fructificava i dispersava les llavors quan arribava la mitjanit de Sant Joan; per això mai no se la veia en flor i era impossible recollir-ne la llavor. Se li atribueixen propietats medicinals, però hom diu que ha de ser recollida als voltants de Lluc perquè sigui efectiva.

Aquesta creença recollida a les "Rondaies mallorquines" de Mn. Alcover, no té fonament científic, ja que les falgueres es reproduïxen per espores, que es troben al revers de les fulles.

Falguera de Lluc (Foto: Gràcia Salas)

4. Caminant per l'alzinar fins a la vall d'en Marc

Camí per dins l'alzinar (Foto: Gràcia Salas)

Ens endinsam dins l'alzinar, on segur que ens cridarà l'atenció la manca quasi absoluta de sotabosc.

Després d'uns quants revolts, arribam a un ampli camí asfaltat que ens conduirà fins al costat del torrent Fondo de Muntanya i a la vall d'en Marc, on els conreus de figueres, ametlers i tarongers dominen el paisatge.

Aquesta vall marca l'obertura de la Serra cap a la costa i separa dues grans alineacions muntanyoses. Si ens giram cap al sud, veim el puig de Ca de Míner (887 m, l'altitud màxima del municipi), la Cuculla de Fartàritx, la Moleta i el Moletó, relleus que actuen com a contraforts del puig Tomir. A l'altre bloc muntanyós, situat al nord de la vall d'en Marc, es troben el puig de Can Massot, el puig Gros de Ternelles (el segon més alt del terme, amb 839 m) i el puig de l'Esaldregat.

5. La història de Balaixa d'Algatzení i de Ben-Nassar de Beni-Gigar

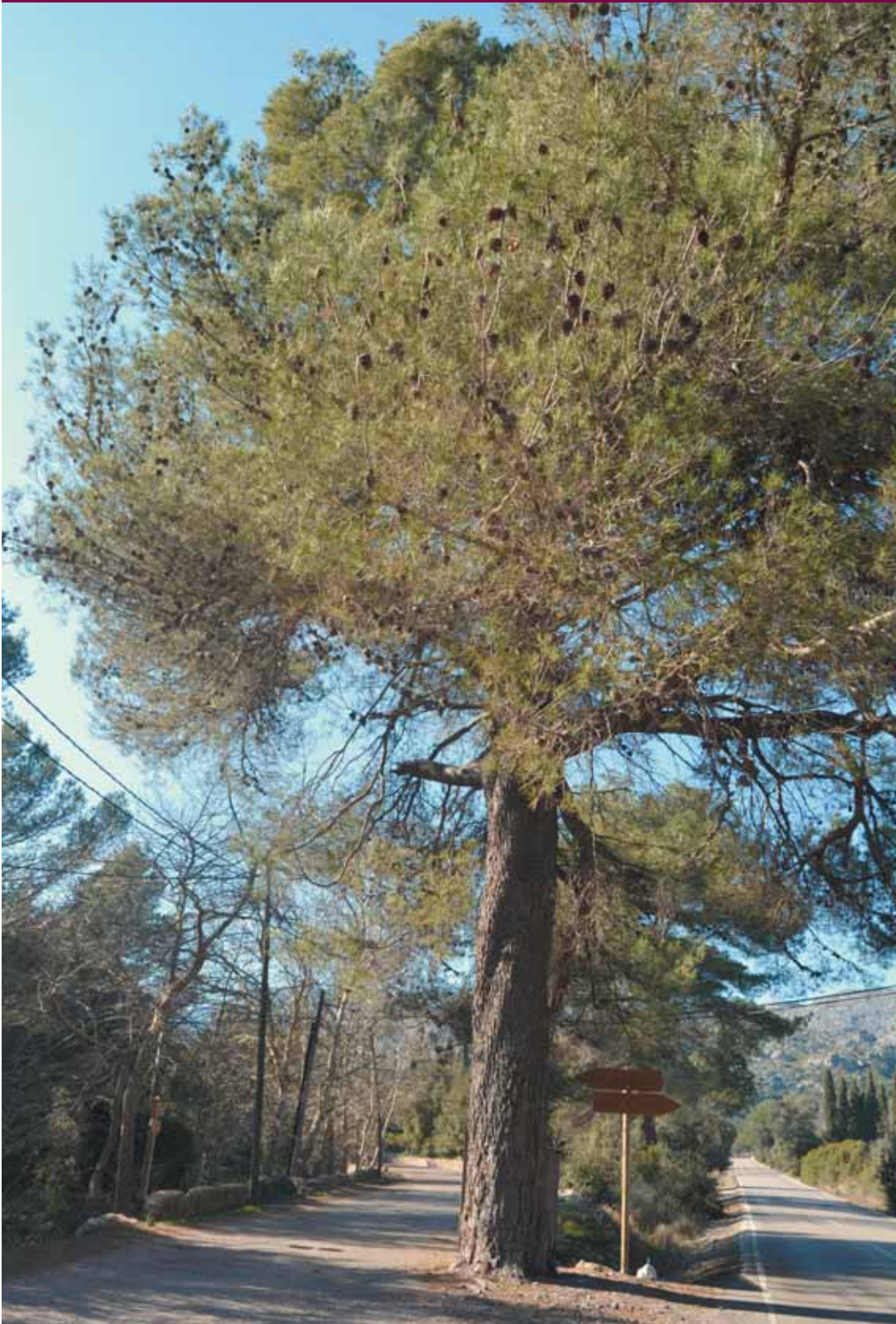
Abans de la conquesta, a les terres que avui anomenam Son Marc, que dóna nom a la vall, hi havia l'alqueria sarraïna de Beni-Gigar, on vivia l'hereu Ben-Nassar. S'enamorà de Balaixa, filla de l'alqueria veïna d'Algatzení, avui Can Guilló. Però els seus pares no aprovaven aquesta relació, i Balaixa emmalaltí d'amor. Entre deliris deia que només les flors d'ametler de Beni-Gigar podrien curar-la. Son pare estava preocupat, perquè faltaven encara mesos perquè els ametlers florissin. Balaixa, però, insistia. Llavors son pare decidí que si Ben-Nassar li duia un ram de flors d'ametler abans que hagués passat la lluna plena donaria el seu consentiment per a les seves noces.

Ben-Nassar patia perquè pensava que els ametlers mai no floririen abans de la lluna plena. I plorà davall les branques d'un dels ametlers de Beni-Gigar. Llavors, un rossinyol, quan va veure com s'obrien les flors blanques, cantà:

L'ametler, així florit,
és un vel de nuviànces;
i per la donzella,
el cel obert davant la seva ànima.

Ametlers florits a la vall d'en Marc (Foto: Gràcia Salas)

Pi de Son Grua (Foto: Gràcia Salas)

poc més endavant creuam un pont per a vianants, dit el pas d'en Barqueta, i sense cap dificultat arribam a Pollença.

Balaixa i Ben-Nassar a la fi es casaren. A Pollença podem trobar un carrer dedicat a Balaixa.

Amb les remors d'aquesta bella llegenda arribam al Pi de Son Grua, un pi alt que s'alça a la cruïlla del camí vell amb la carretera Ma-10 (Andratx-Pollença).

Seguim per un tiranyet més o menys paral·lel a la carretera pel costat del torrent de Son Marc. Els plataners (*Platanus sp.*), el cirerers de pastor (*Crataegus monogyna*) i els esbarzers (*Rubus ulmifolius*) són ben abundants en aquest tram de camí. Un

